

Qalib xalq olmağın qürurunu yaşadan ölməz oğullar...

Çoxunun doğum tarixi bir-birinə yaxındır. Gəncdir-lər. Onları bir-birinə bən-zədən isə yalnız bu deyil. Hərəsi bir ailənin ən böyük ümidi, arxa-sı olan bu oğulların son qisməti eynidir. Onlar 2020-ci il sentyabr-ın 27-də başlayan və 44 gün da-vam edən, noyabrın 8-də Zəfərlə bitən İkinci Qarabağ müharibə-sinin şəhidləridir!

Tarix boyu başı bəlalar çəkmiş bir məmləkətin - Azərbaycanın övladı idilər. Onlardan öncə də belə olmuşdu... Əsrlər boyu bu məmləkəti namərd düşmənlər-dən qorumaq üçün Azərbaycan xalqının qeyrətli, igid oğulları sinələrini sipər et-mişdilər.

O mərd, cəsur, qəhrəman babaların yolunu davam etdirdilər. Təəssübkeş, qorxmaz oğullarını haraylayan Vətənin imdadına yetdilər. Onlar otuz ilə yaxın Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı al-tında qalmış torpaqlarımızın azad edilmə-si, müstəqil ölkəmizin suverenliyinin tam bərpa olunması uğrunda döyüşdülər, can-larını fəda etdilər...

1990-cı illərdə Azərbaycan xalqının sinəsinə çalın-çarpaz dağ çəkildi. Qara-bağ və Şərqi Zəngəzur ərazilərimizi qəsbkar ermənilər ələ keçirdilər. O illər-də də xalqımızın qeyrətli, mərd övladları düşmənlə döyüşə atıldılar. Yüzlərlə qəh-rəman son damla qanımadək vuruşdu. An-caq o illərdə Ermənistan xarici havadarlar-ından aldığı güc sayəsində Azərbaycanın iyirmi faiz ərazisini işğal etdi. İşğalçılar Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə yerli əhaliyə qarşı qırğınlar, soyqırımları törət-dilər. Qocasından körpə uşağımadək kim-səyə aman vermədilər. Girov götürdük-ləri günahsız insanlara dəhşətli işgəncə-lər verdilər, kimisini şəhid, kimisini əlil etdilər. Qarabağın, Şərqi Zəngəzurun abad kəndlərini, rayonlarını, şəhərlərini xarabalığa çevirdilər, gözəl təbiətini məhv etdilər, zəngin sərvətlərini daşıyıb apardılar.

Otuz ilə yaxın idi ki, xalqımız düşmən əsarətində qalan o yerlərin həsrətini çə-kirdi. Və layiq olmadığı məğlubiyyətin acısı ilə hər il Vətən torpaqlarının işğal tarixlərini qeyd edirdi. Ermənistanın işğal altında saxladığı Qarabağdan, Şərqi Zəngəzurdan danışanda sözlər boğazımızda düynələnirdi. Biz öz əzəli ərazilərimizi azad görmək arzusundaydıq. Biz qalib xalq kimi yaşamaq istəyirdik.

Azərbaycan dövləti və xalqı Ermənis-tanın yaratdığı münafişəni müharibə de-yil, sülh yolu ilə həll etmək niyyətində-ydi. Dövlət başçısı Azərbaycanın mövqeyi-ni qətiyyətli şəkildə ifadə edirdi. Prezi-dent İlham Əliyev bəyan edirdi ki, biz Azərbaycan ərazisində ikinci erməni döv-ləti yaradılmasına imkan verməyəcəyik. Bu həm işğalçı Ermənistanə, həm də onun himayədarlarına verilmiş cavab idi. Ancaq qəsbkar ölkənin rəhbərliyi nəticə çıxarmaq əvəzinə işğalçılıq siyasətini da-vam etdirirdi. Ermənistan silahlı qüvvələ-

ri 1994-cü il mayın 12-də imzalanmış atəşkəs sazişinə əməl etmir, Azərbaycan Ordusunun mövqələrini və mülki əhali-mizin yaşayış yerlərini intensiv olaraq atəşə tuturdu. Müharibə olmasa da, Azərbaycanın hərbiçiləri və dinc sakinləri Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmə-ləri tərəfindən şəhid edildirdi.

2020-ci il sentyabrın 27-də işğalçı öl-kənin silahlı qüvvələrinin növbəti tən-xibatı nəticəsində müharibə başladı. Azər-baycan Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Ko-mandanı, Prezident İlham Əliyev qismən səfərbərlik elan etdi. Ölkəmizin bütün ərazilərindən gənclər cəbhəyə yollan-maq, döyüşlərdə qəhrəman kimi iştirak etmək üçün hərbi komissarlıqlara mürac-iət etdilər.

Otuz ilə yaxın davam edən əsarət 44 günlük müharibə ilə bitdi. İkinci Qarabağ müharibəsinin hər günü tariximizə qələ-bə xəbərləri ilə yazıldı. O günlərdə bö-yükdən kiçiyədək hər bir azərbaycanlı cəbhədən gələcək Zəfər müjdəli xəbərləri gözlədi.

Qəhrəman Azərbaycan Ordusu Ermə-nistan silahlı qüvvələrini məğlubiyyətə uğradaraq irəlilədi, rəşadətə vuruşaraq torpaqlarımızı addım-addım azad etdi. İkinci Qarabağ müharibəsi davam edə-rkən oktyabrın 16-da dövlət başçısı, Ali Baş Komandan İlham Əliyev Türkiyənin "A Haber" televiziya kanalına müsahibə-sində diqqətə çatdırdı: "İşğal edilmiş tor-paqların hər bir qarışı, hər bir şəhər bizim üçün doğmadır, əzizdir. Mənim üçün hər bir kəndin dəyəri, qiyməti o biri kəndlə müqayisədə, o biri şəhərlə müqayisədə eynidir, bərabərdir". Dövlət başçısı bir məqamı da vurğuladı: "Ancaq siz də yax-şı bilirsiniz ki, Şuşanın Azərbaycan xalqı-nın qəlbində xüsusi yeri var. Bu, bizim tarixi şəhərimizdir, qədim mədəniyyət oca-ğıdır. Şuşa Azərbaycan xalqına bir çox is-tedadlı, dahi şəxslər bəxş edibdir. Əlbəttə ki, Şuşasız bizim işimiz yarımçıq olar".

Noyabrın 8-i Azərbaycanın mədəniy-yyət paytaxtı, Qarabağın göz bəbəyi Şuşa qəsbkarlardan azad edildi. Həmin gün tariximizə əbədi olaraq Zəfər bayramı kimi yazıldı.

Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Er-mənistanın işğalından azad olunması uğ-runda döyüşlərdə minlərlə igid canından keçdi. Hər şəhid xəbəri bir evə od kimi düşdü. Neçə-neçə arzu, ümid yanıb külə çevrildi. Şəhid ailələrinin dərd yükü çox ağır oldu. Cəbhəyə gedən oğlu, qardaşı, həyat yoldaşı, atası şəhid olanların sinəsi-nə vurulan yara sağalmazdır. Ancaq baş-larını uca tuturlar. Çünki o igid oğullar torpaqlarımızı yağılardan əsarətindən xilas etmək naminə canlarını qurban verdilər.

Azərbaycan xalqının Böyük Zəfər se-vinci, qalib xalq olmağın qüruru, fəxarəti heç zaman bitməyəcək. Bu hissələr yaşa-dıqca da şəhidlərimiz anılacaq. Ehtiramla, məhəbbətlə, minnətdarlıqla...

*Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"*